

Püspöki ünnepi üzenet a 2025. évi jubileumra

Kedves Pap- és Diakónus Testvéreim!

Kedves Világi Szolgálattestvéreim!

Kedves Ünneplő Testvéreim Mindnyájan a Váci Egyházmegyében!

„Mint Istennek szent és kedves választottai, öltsetek magatokra az irgalmasságot, a jóságot, a szelidséget és a türelmet... és bocsássatok meg egymásnak... úgy, ahogyan az Úr megbocsátott nektek. Legfőként pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteleke.” (Kol 3,12-13)” – így buzdít bennünket Szent Pál apostol a szentleckében, amely jól illeszkedik mai ünnepünkhöz.

Karácsony nyolcadában, az idei naptári évnek szinte a végén vagyunk és az újnak a küszöbén.

A 2025. év rendkívüli esztendőnek ígérkezik az életünkben, mert jubileumi szentév lesz. Ferenc pápa a szentévi előkészületekre írott levelében ezt mondja:

„A szentév mindig nagy lelki, egyházi és társadalmi jelentőségű esemény volt az Egyház életében. Amióta VIII. Bonifác 1300-ban bevezette az első szentévet...Isten hívó szent népe ezt az ünnepet a kegyelem különleges ajándékaként éli meg, amelyet a bűnök bocsánata és különösen a búcsú, Isten irgalmának teljes kifejeződése jellemez.” (A remény zarándokai – Ferenc pápa levele a 2025-ös szentév előkészítéséről)

A jubileumi év (latinul: annus iubilaeus) vagy szentév (latin: annus sanctus) egy különleges év a római katolikus egyházban, amelynek ószövetségi gyökerei vannak. A jubileumi év a mózesi törvény szerint minden ötvenedik esztendő volt, amely a jóbel (a kosszarvból készült kürt) ünnepélyes megszólaltatásával kezdődött, és amelyet a társadalom szociális egyensúlyát biztosító intézkedések megtartásával kellett megünnepelni. Ilyenkor a földeket pihentették, az elzálogosított földbirtokok és házak visszakerültek az eredeti birtokos tulajdonába; a rabszolgákat szabadon bocsátották, az adósságokat elengedték.

Ennek mintájára vezette be az egyház mintegy bűnbánati – bűnbocsánati – kiengesztelődési évként, amely rendszeresen huszonöt évenként ismétlődik, de vannak rendkívüli szentévek is (pl. 2016 az irgalmasság éve volt).

A szentév célja, hogy megtérésre, Istennel, embertársainkkal és önmagunkkal való kiengesztelődésre hívjon minket.

Nekem, mint püspöknek, azért is különlegesen fontos, mert szívügyem, hogy egyházmegyénk igazi evangéliumi egységközösséggé váljék. Jelmondatunk, az Együtt építjük csak úgy valósulhat meg, ha újból megtérünk Istenhez és kiengesztelődünk egymással. Továbbá, Élő kövekké szeretnénk válni – ahogyan ezeréves egyházmegyénket ünneplő ima-katekézis sorozatunk címe mondja. Ennek az egyházmegyei jubileumunknak éppen a közepébe illeszkedik a szentév, és ezáltal megerősít bennünket az egyházmegye lelki építésében.

A Szentatya ezt a címet adta a jubileumi esztendőnek:

A remény zarándokai

Mi a remény?

A remény általános értelemben valami jónak az akarása, amelynek elérése nem csak tőlünk függ; szeretnénk birtokba venni, és bízunk abban, hogy a szükséges segítséggel a vágyott célt el is fogjuk érni.

Ha a reményt pusztán emberi tényezőnek tekintjük, akkor sokszor érhet bennünket csalódás, ahogy Csokonai fogalmazza meg A reményhez című versében: „Földiekkel játszó égi tünemény, istenségnek látszó csalfa, vak remény! Kit teremt magának a boldogtalan, s mint védangyalának bókol úntalan...Hittem szép szavadnak: mégis megcsalál.”

A keresztény remény azonban nem ilyen.

A keresztény ember számára a remény egy erény (jóra való készség), amely alkalmassá teszi akaratumkat arra, hogy megtegyünk mindent, ami üdvösségünkhöz szükséges, és bizalommal várjuk Isten segítségét, amellyel majd eljutunk természetfölötti végső célunkhoz és színről-színre látjuk Istent.

Az Isten segítségével bízó remény nem lesz hozzánk hűtlen. „A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.” (Róma 5,6) – mondja Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelében. Nem véletlen, hogy Ferenc pápa a szentévre kiadott ünnepi bullájának is ezt a címet adta: A remény nem csal meg.

Ez a remény olyan erény, amelynek Isten kegyelméből és irgalmasságából kell fakadnia. A Szentatya arra hív bennünket a szentévben, hogy ennek a reménynek legyünk a zarándokai.

Hogyan leszünk képesek a remény zarándokai lenni a szentévben?

Elsősorban úgy, hogy látszik az életünkön: Isten bennünk és köztünk él, és szeret minket, az üdvösségre, a teljes boldogságra akar vezetni minden embert. Josef Ratzinger hittudós, egykori münchen-freisingi érsek, a későbbi XVI. Benedek pápa írta a Mustármag reménye című híres könyvében, hogy minden ember vágyik Istenre és egy szerető, befogadó közösségre. Nekünk, keresztényeknek, az a hivatásunk, hogy megmutassuk embertársainknak az igaz Istent és fölkínáljuk számukra az egyházat, mint szerető közösséget. Ezt a küldetésünket kizárólag úgy tudjuk beteljesíteni, ha először mi magunk is megtérünk Istenhez, újból.

Szükségünk van a személyes megtérésre, bűnbánatra, bűnbocsánatra és kiengesztelődésre. Ennek rendkívüli eszköze a búcsú, amelyet a Szentatya hangsúlyosan ajánl nekünk.

Mi a búcsú?

A búcsú az Egyház hathatós közbenjárása Istennél valamely ideig tartó büntetés elengedéséért olyan bűnök esetében, amelyeket, mint bűnöket, már eltöröltek a bűnbánat szentségének vételével. A bűnbánat szentsége (a gyónás) visszavezet a kegyelem állapotába, azonban a bűn következményei nem szűnnek meg a megtéréssel és a feloldozással. A bűn „nyomai”, a kialakult rossz szokások megmaradnak bennünk (lelkünkben, pszichénkben, reflexeinkben), ezért van szükségünk megtisztulásra, vezeklésre, illetve ezért jutnak emberek az „ideigtartó” büntetésre, a halál utáni tisztulási állapotba, a „tisztítótűzbe”. Az Egyház bizonyos feltételek mellett vagy bizonyos ünnepi alkalmakkor (pl. szentév, templombúcsú, halottak napja) „kegyelmi kincseket” oszt. Azaz részben vagy egészében elengedi a híveknek a bűneikért való „tartozásukat”, illetve az „ideigtartó büntetést”. Ezt azért teheti meg, mert rendelkezik Krisztus és a szentek érdemeinek kifogyhatatlan „kincstárával”, és erre Krisztustól fölhatalmazást kapott. A teljes búcsút így felajánlhatjuk a tisztítótűzben szenvedő lelkekért vagy önmagunkért.

A most következő szentév ilyen különleges alkalom, amikor a búcsúnyerés által is a remény zarándokai lehetünk. A jubileumi búcsú részleteiről egyházmegyénk honlapján olvashatunk.

Ferenc pápa szentévi bullájában különösen hangsúlyozza, hogy „a Szentévben arra vagyunk hivatottak, hogy a remény kézzelfogható jelei legyünk azoknak a testvéreinknek, akik bármilyen nehézséget tapasztalnak.” (Spes non confundit, 10)

Kiemelt módon lehetünk a remény zarándokai és jelei akkor, ha az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit gyakoroljuk. Például azzal, hogy megfelelő ideig meglátogatjuk a rászoruló vagy nehéz helyzetben lévő testvéreinket (betegeket, foglyokat, magányos időseket, fogyatékkal élőket...) – ahogy a dokumentum csodálatosan fogalmazza meg – „bizonyos értelemben zarándoklatot téve így a bennük jelen levő Krisztushoz (vö. Mt 25,34-36)” (AP 87. o.).

Ezt közösségben is megtehetjük, mert nemcsak az egyén, de közösség megtérése is fontos!

A remény zarándokai lehetünk akkor is, ha személyesen nem vagyunk képesek zarándoklatot tenni sehova, de a résztvevő hívekkel lélekben egyesülve (különösen, ha telekommunikációs eszközökön a pápa vagy a megyéspüspök szavait hallgatjuk) otthonukban, elmondjuk az előírt imákat és felajánljuk szenvedéseinket vagy életünk nehézségeit.

„Jézus szülei minden évben fölmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. Amikor Jézus tizenkét éves lett, szintén fölmentek, az ünnepi szokás szerint. (Lk 1, 42)” – így kezdődik a mai, Szent Család vasárnapi evangélium, és így végződik: „Akkor hazatért velük Názáretbe...” (Lk 1, 51). Ez a beszámoló arról tanúskodik, hogy a Szent Család zarándok közösség volt. Még meg sem született a Gyermek, amikor a fiatal pár Betlehembe zarándokolt. Onnan ugyan kényszerű zarándoklat vezetett Egyiptomba, de a Názáretbe hazatérő Szent Család már a remény zarándokává vált általa, hogy remélt az élet újra kezdetében és bizakodtak az örömteli jövőben. Amikor pedig fölzarándokoltak a Jeruzsálemi Templomba, az Istennel való ünnepi találkozás reményében tették azt.

A Szent Család példát ad ma nekünk, hogyan lehetünk családként a remény zarándokai: minden körülmények között bízni Istenben, az Ő igazságos és irgalmas szeretetében.

A szentév Isten hívő népe számára kegyelmi ajándék – ahogy a Szentatya fogalmaz. Hiszen a szentév – a szeretetteljes visszatekintésen túl – elsősorban a megújulásról, az újbóli megtérésről, az újrakezdet lehetőségéről szól. Szabadjon egy hasonlattal élnem: amikor autóval közlekedünk és eltérünk úticélunktól, a gépjárműbe szerelt digitális útvonaltervezőnk (GPS) megszólal: Újratervezés!

Kedves Testvéreim Mindnyájan a Váci Egyházmegyében!

A jubileumi esztendőben meghívlak benneteket a „kegyelmi újratervezésre”! Tekintsünk úgy a szentévre, mint amely lehetőséget nyújt a kapcsolataink rendezésére: megbocsátani azoknak, akikkel konfliktusban vagyunk. Lehetőség arra, hogy kölcsönösen kiengesztelődjünk egymással (híveinkkel, papjainkkal, diakónusainkkal, világi szolgálattelvőinkkel), és kiengesztelődjünk közösségeinkkel (családunkkal, plébániánkkal, kisközösségeinkkel). Bocsássunk meg önmagunknak is, és kérjük Istent, hogy bocsásson meg mindnyájunknak, amiért nem fogadtuk be az ő szeretetét! Térjünk meg újból Istenhez!

Mindezek után pedig kérjük az Úr áldását, hogy a tervezést követően az evangéliumi szeretet szellemében tudjunk cselekedni! Kizárólag hiteles szavaink és tetteink képesek igazolni, hogy Őhozzá tartozunk, és ezek tesznek bennünket vonzóvá azok számára, akik az Egyház közösségéhez szeretnének tartozni.

Építsük együtt Isten országát szeretett egyházmegyénkben!

Isten kegyelmét kérve és kívánva minden kedves testvéremnek, ünnepélyesen megnyitom a 2025. évi jubileumi szentévet!

Vác, 2024. december 29. Szent Család vasárnapján

+Zsolt püspök